

כל-יכול, ובה מוצא אדם כבול להורג בעריפה בכיכר המרכזית של העיר

ששת השליטים הערביים שהכריזו מלחמה על מדינת ישראל החדשה. אך ההכרזה היתה סמלית בלבד. האימאם אחמד לא חלם לחרוג מן הבידוד המזוהר שהיה נהוג בימי אביו. ישראל ובעיות העולם הערבי עניינו אותו כה מעט, שהוא אף התיר את עליית 100 אלף נתיניו היהודיים במיבי צע מרבד הקסמים המפורסם.

הוא מינה אמנם שגרירים בארצות-ערב ובכירות הגדולות, התיר הקמת תחנת רדיו והכיר בהתרחשויות המהפכניות בארצות השכנות. אולם הוא הביט על כל אלה כעל רעה טבעית, אשר אדם שומר-נפשו יטיב להתרחק ממנה. לא פעם ניסו להתייגש נקש בחייו, אך סוף המתקשים היה תמיד כסופו של איבן אל-חוזיר: ראשם נערף, בהצגה פומבית מגעילה.

תימן לא רק שמרה על מיבנה פיאווליי מושלם, אלא היתה כולה אחווה פרטית של משפחה אחת. בני משפחת האימאם, שנקראו "סיידים" (אי "אדוניים") היו בעלי כל האחוות הגדולות, היוו לבדם את המעמד השליט.

רק בשטח אחד הכניס האימאם ללא הסתייגות את ההשפעה הטכנית של המאה ה-20: הצבא התימני. תחת הסחבות ה"עלובות נתן לצבאו מדים מערביים והנעילו בנעליים. במקום החרבות והרמחים, באו המיקלעים והתותחים. הוא אפילו שלח קציני גיב להשתלמויות באנגליה ובמצרים, הקים חיל-אוויר תימני.

הוא עשה זאת כדי להגן על כסאו מפני מתנקשים ומפני רוחות-השינוי. אלא שצ"ל ידו כך זרע במו ידיו את רוח-המהפכה, שנועדה לסלק את בנויורשו ולקעקע את חומות-הבידוד והריאקציה ששררו מימי הביניים.

חורו למולדת אבותיהם בצבא גדול. כהתק' פתם האחרונה, בשנת 570, הגיע המצביא החבשי אברהה (או א'ברהם) עם פיליו עד לשערי מכה. התקפת-הנגד הערבית ה"טבעה את חותמה על היחסים בין האי"ל לאם, שנולד אז, לבין הנצרות.

התרבות של נסיכויות תימן, עושרן ה"חקלאי והמסחר הענף בין הודו ואירופה זיכו את הארץ רשמית בשם ערביה פליכס — "ערב המאושרת" — בפי הרומאים.

מלך מרבד הקסמים

התעצמות שבטי ה בדווים של ה" מידבר הערבי הגדול, אשר תסיסת ה" איסלאם דחפה אותם מערבה ומזרחה, ש" פה גם את תימן המשגשגת. אולם גם בתוך הים האיסלאמי האינסופי-כמעט, ש" רה תימן הקטנה (פי עשרים משטח יש" ראל) על ייחודה.

אימאם ירש אימאם, האימפריה העות'ומנית התלבשה על כיבושי האיסלאם, הקר לונגאליים האירופי הופיע בחצי-האי — ותימן נשארה סגורה ומתבדלת.

לרגע, בפברואר 1948, ניראה היה כי יתנפץ הבידוד. קבוצת מורדים מכני ה" שייכים רצחה את האימאם יחיא, שעה ש" נסע במכוניתו בצנעא. הם הכתירו אחד מהם, עבדאללה איבן אל-חוזיר, כמלך במק"ר מו, הודיעו כי מעתה תהיה תימן חברה פעילה בחבר הערבי ובמשפחת העמים. אך האימאם החדש מלך בדיוק חודש. בנו של יחיא אסף את איהדיו שבאוור תעו, עלה על צנעא הבירה והביס את כוחות איבן אל-חוזיר. ב"8 באפריל של אותה שנה הוא הוציאו להורג והמליך את עצמו במקומו. כעבור תמישה שבועות נימנה על יתר

האשמים, והשתלט על מירב חצי-האי ה" ערבי, עד לגבולות תימן, ניצור האימאם מבידודו. וזאת רק כדי ללחום בסעודים, פן ינסו לספח גם את ממלכתו שלו. אל-סעוד, שבצ המלחמות והכיבושים,

רו מימי הזוהר של האימפריה האיסלאמית שלאחר מוחמד.

אולם דבר אחד ברור כבר עתה לחלוטין: המהפכה של סלאל הוציאה סופית את תימן מבידודה. תימן, הארץ הסגורה וה-

חיך מסויים
נסוך על פניהם של האימאם אל-מנצור וגמאל עבד אל-נאצר, כאשר נפגשו לפני ארבע שנים בדמשק ונשבנו זה לזה ידודות-נצח. אז היה האימאם אל-מנצור עדיין יורש-עצר בלבד, ונשא את השם אל-באדא.

הניח תימן — ושוב חזרה הארץ לתרומתה העמוקה. זוהי ארץ הררית יפה, אשר אין איש יודע כיום מה מספר תושביה. אין בה כמעט בודדים נודדים וכלכלתה בנויה על חקלאות ענפה ומשגשגת. היא אחד המקורות החשובים של קפה בעולם, וגמל ייצוא-הקפה, מוכה, הפך ש"גנרדף לקפה. ארכיאולוגים והיסטוריונים ביקשו לא" פעם לחקור את השרידים העתיקים, המעי" דים כי תימן היתה פעם מרכז של תרבות מפותחת מאד. רק למעטים מהם ניתן ה" דבר — וזאת לפני שנסגרה הארץ עלי"די האימאם יחיא. שרידים אלה מספרים אל מלכת שבא העשירה, שאחת משושלת מלכיה ביקרה אצל שלמה המלך ואשר צאצאיה עברו את ים סוף כדי לכבוש את חבש ולהקים בה ממלכה שמיית.

בחורבות מאריב מצא הארכיאולוג ה" צרפתי, יוסף הלוי, לפני כ"90 שנה, שרידים של התרבות ה"חימאית": פסלים, כתבים, וארמינות, היכולים להתחרות בתרבות בבל. ההיסטוריה הקרובה יותר יודעת לספר על השבטים הגדולים שעברו ליהדות, ועל המלחמות בין שבטי תימן לבין צאצאי שבא בחבש. לעתים היו בני תימן פול" שים לחבש, ולעתים היו החבשים פולשים ליבשת הערבית. החבשים, שעברו לנצרות,

אסורה, תהפוך חלק מן העולם הגדול, ה" כה למעשה.

הבידוד ניכפה על תימן, למעשה, מיד אחרי שמלחמת-העולם הראשונה הסתיימה. משך כל המלחמה שיתף האימאם התימני, יחיא חמיד אל-דין, פעולה עם השלטון התורכי גם כאשר הרים השריף חוסיין של מכה את נס המרד הערבי, העדיף ה" אימאם יחיא לשבת בשקט. על כן, עם גמר המלחמה, העבירו אליו התורכים את הש"ל טון על ארצו. האימאם, נצר משפחת ה" נביא, היה עד אז רק מנהיגה הדתי של ארצו. עם הסתלקות התורכים הוסיף ל" עצמו תואר של מלך, הכריז על עצמאות תימן — ומיד סגר את גבולותיה בפני כל זר. אפילו ערבים בני ארצות אחרות לא הורשו להיכנס.

מסביב געשו מלחמות, נוצרו וחוסלו ממלכות. בניו של השריף חוסיין השתלטו על עיראק ועבר-הירדן, ולתקופה קצרה גם על דמשק; האנגלים והצרפתים חילקו ביני" הם את הארצות החדשות במרחב ובזואי זרעו את זרע תנועת-השיחרור הלאומית, שהולידה לבסוף את גמאל עבד אל-נאצר. אך תימן נשארה מנותקת מכל אלה, שקועה במישטרה הפאטריארכלי. רק כאשר הביס המלך עבד אל-עזיז אל-סעוד את בית ה"

לוחמי השבטים
שהצטרפו עתה למחנהו של אל-חטן, אחי האימאם אחמד ודודו של האימאם האחרון אל-מנצור, עזרו בשעתם לאחמד לכא מרידה צבאית קודמת. כאן נראים אחמד ואחיו חוזרים מנצחים לצנעה